

JAARVERSLAG 2019

... ontdek, leer
en geniet
van de natuur!

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD	3
1 ALGEMEEN	5
1.1 PERSOONEEL	5
1.2 BESTUUR	5
1.3 VRIJWILLIGERS	5
2 ACTIVITEITEN	6
2.1 BASISONDERWIJS	6
2.1.1 Nieuw lesmateriaal	6
2.1.2 Uitleen lesmateriaal basisonderwijs	7
2.1.3 Uitleen lesmateriaal overige gebruikers	7
2.1.4 Uitleen lesmateriaal	7
2.1.5 Natuurouders	8
2.1.6 Activiteiten	9
2.2. VOORTGEZET ONDERWIJS	13
2.2.1 Project “Save the Earth” Pontes Oranjeweg	13
2.2.2 Wereldreis Switch	13
2.2.3 Schoon Zeeland: Wijk van de toekomst Pontes Oranjeweg	13
2.2.4 Veldwerk Pontes Bergweg	14
2.3 BEWONERS/TOERISTEN/JEUGD	14
2.3.1 Hollandsche Hoevedag	14
2.3.2 Ouderprojecten “Terugblik op de Oosterschelde”	14
2.3.3 Bijenhotel Mirakel	15
2.3.4 Klimaatavond Goes	15
2.3.5. Schoon Zeeland: Schone Schelde	15
2.3.6 Schoon Zeeland: Convenant Schone Schelde	16
2.3.7 Goese Sasdag	16
2.3.8 Schoon Zeeland: Workshop BSO	16
2.3.9 Schoon Zeeland: Noord-Beveland, Eindeloos Schoon	16
2.3.10 Schoon Zeeland: Afvalsets dorpshuizen Noord-Beveland/Borsele	17
2.3.11 Schoon Zeeland: Ondersteuning opruimacties particulier	17
2.3.12 Schoon Zeeland: Doe mee, verlos de zee.....van vispluis	17
2.3.13 Jeugdactiviteiten	18

3 OVERLEG	18
4 DIVERSEN	20
4.1 NIEUWJAARSBIIJEENKOMST	20
4.2 PUBLIC RELATIONS	20
4.3 CURSUSRUIMTE & KANTOOR	21
4.3.1 Gebruik cursusruimte	21
4.3.2 Arbozorg/veiligheid	21
4.3.3 AVG	21
4.3.4 Opleiding/ontwikkeling/werkbezoek	21
5 PERSONEEL EN BESTUUR	22
6 BIJLAGEN	23-32
FINANCIEEL JAARVERSLAG 2019 + begeleidende brief penningmeester	

VOORWOORD

In 2018 schreef ik: ecologisch bewustzijn, circulaire economie, vliegschaamte, week zonder vlees.....als iets momenteel hoog in ieders bewustzijn staat, is het wel de zorg om het milieu. Waarin men zich helemaal kan vinden of waarvan men vindt dat het allemaal heel erg overdreven wordt.

Dit beeld was in 2019 niet anders, zij het dat de tegenstellingen over de al dan niet gedeelde meningen over de ernst van de situatie zich sterk verdiept hebben en zorgen voor polarisatie in de samenleving.

Het MEC heeft zich in haar beleid en takenpakket gehouden aan wat het al 26 jaar doet: d.m.v. een uitgebreid aanbod dat gericht is op basisscholen, het voortgezet onderwijs en de inwoners van Noord- en Zuid-Beveland jong en oud in staat te stellen de leefomgeving en eigen invloed daarop te ervaren en daardoor te begrijpen dat daar zorgvuldig mee moet worden omgegaan.

Het aanbod is heel divers en bestaat uit leskisten, gastlessen, naschoolse activiteiten en projecten. Daarnaast wordt er gevaren op de Oosterschelde, meegedaan aan de “Warme Truierendag” en zijn er activiteiten in het kader van Schoon Zeeland; dit alles nog maar een greep uit de vele mogelijkheden en activiteiten.

Wat alle activiteiten gemeen hebben is de educatieve noemer. Het aanbod wordt jaarlijks geactualiseerd, lesbrieven vernieuwd en aangepast aan de behoefte vanuit het onderwijs en de leskisten voorzien van nieuw materiaal.

Daarnaast is ook aandacht voor de ontwikkelingen op digitaal gebied: de medewerkers hebben cursussen gevolgd om de boodschap van het MEC ook via deze weg te verspreiden. Het vermogen om creatief en adequaat in te spelen op de steeds veranderende ontwikkelingen en vragen vanuit de maatschappij is van essentieel belang om het bestaansrecht van het ME te waarborgen.

Naast het kleine team van vaste medewerkers kan gerekend worden op een groep vrijwilligers; het MEC is hen buitengewoon erkentelijk: zonder hen geen docenten voor natuurouders, geen natuurouders, geen jeugdactiviteiten en geen gastlessen op scholen. De zoektocht naar nieuwe vrijwilligers is een constante, waarbij rekening gehouden moet worden met het gegeven dat men over het algemeen minder vrije tijd en daardoor ook

minder belangstelling heeft om zich als vrijwilliger beschikbaar te stellen. Met het oog hierop is de werving van natuurouders aangepast (kortere cursusduur) wat tot merkbaar resultaat heeft geleid.

Verder zijn natuurlijk de samenwerkingspartners van groot belang en dan in de eerste plaats de gemeenten. Zij zetten zich bestuurlijk in voor het MEC en spelen ook een belangrijke rol bij het vormgeven aan vele projecten. Maar ook met andere organisaties zoals Nationaal Park Oosterschelde, IVN Zeeland, de onderwijsorganisaties en vele andere organisaties wordt nauw samengewerkt.

Op 19 februari werd op Neeltje Jans door tal van vertegenwoordigers uit milieuorganisaties, lokale en provinciale overheden en het bedrijfsleven het Samenwerkingsconvenant “Schone Schelde” getekend. Hoofddoelstelling: zwerfafval in en rond de Schelde te verminderen.

Het MEC zal hieraan vanuit de eigen mogelijkheden invulling geven.

Wat vorig jaar gold, geldt nog steeds: de kern is en blijft ecologische bewustwording. Vanuit het MEC is hieraan in 2019 hard gewerkt en dit wordt in het komend jaar zo voortgezet .

We kijken als bestuur met tevredenheid terug en met vertrouwen naar 2020.

Alice Speckmann

Voorzitter Stichting MEC De Bevelanden

1. ALGEMEEN

1.1 PERSONEEL

De werkzaamheden voor het MEC werden uitgevoerd door de coördinator (25,2 uur waarvan 3,6 uur tijdelijk voor Schoon Zeeland), de medewerker educatie/administratie (14,4 uur) en de medewerker educatie/financiën (14,4 uur). In totaal is de bezetting 1,5 fte.

1.2 BESTUUR

Zowel het Dagelijks Bestuur als het Algemeen Bestuur kwam 2 keer bij elkaar. Er zijn een aantal wisselingen geweest. Een overzicht van alle bestuursleden is vermeld in hoofdstuk 5 op pagina 19.

Samenstelling bestuur:

- één lid door iedere deelnemende gemeente, namelijk Borsele, Goes, Kapelle, Noord-Beveland en Reimerswaal.
- twee leden door regionaal werkzaam zijnde natuur- en milieuorganisaties, te weten de Vereniging voor Natuur- en Milieueducatie (IVN) en de Stichting Behoud de Zak van Zuid-Beveland (BZZB).

1.3 VRIJWILLIGERS

Bij het MEC zijn in 2019 ongeveer 23 vrijwilligers actief geweest. We zitten goed in de vrijwilligers die de jeugdactiviteiten willen begeleiden.

Verder geven de vrijwilligers o.a. natuuroudercursussen, lezingen, naschoolse activiteiten, bemannen de infokraam tijdens markten of zitten in het bestuur. In 2019 zijn we op zoek gegaan naar gastdocenten voor naschoolse activiteiten en hebben er 3 kunnen vinden.

Ook 3 imkers hebben zich tijdelijk aangesloten bij ons. Om vrijwilligers te werven maken we niet alleen gebruik van onze eigen site maar zetten we ook vacatures op <http://natuurwerkzeeland.nl/>. Deze website is van start gegaan in 2014 en alle groene organisaties kunnen daar hun vacatures voor vrijwilligers op zetten.

Zonder de hulp van onze trouwe vrijwilligers kunnen veel van onze activiteiten niet uitvoeren.

2. ACTIVITEITEN

2.1 BASISONDERWIJS

2.1.1 Nieuw lesmateriaal

In 2019 heeft het MEC het volgende lesmateriaal samengesteld / aangeschaft / gekregen / vernieuwd of gedupliceerd.

Ontwikkeld

Alles voor één Pannenkoek (o.a. financieel mogelijk door Jong Leren Eten, Pr. Zeeland)

Leskist “Buiten koken” (o.a. financieel mogelijk door Jong Leren Eten, Pr. Zeeland)

Leskist “Binnen koken” (o.a. financieel mogelijk door Jong Leren Eten, Pr. Zeeland)

Expeditie Hollandsche Hoeve

Herzien/vernieuwd

Paddenstoelen ontdekkist

Infomap Vaartocht Oosterschelde herzien (o.a. financieel mogelijk gemaakt door NPO, Pr. Zeeland)

Handleiding onderwaterkleed Oosterschelde (o.a. financieel mogelijk gemaakt door NPO, Pr. Zeeland)

Leskisten “Zaden” (voor onder-midden en bouwbouw)

Leskist “Alle dagen diierendag” (voorheen Dierenwelzijn)

Aangeschaft

Verschillende veldwerkmaterialen NPO (o.a. financieel mogelijk gemaakt door NPO, Pr. Zeeland)

Bomen boeien

Klimaatkwartet

Droppie Water

Leskist “Teken”

Gekregen

Bodemvondsten (scherven en botten) te gebruiken bij verschillende activiteiten
Instructiekaarten moestuinieren (financieel mogelijk gemaakt door Jong Leren Eten, Pr. Zeeland)

2.1.2 Uitleen lesmateriaal basisonderwijs

Het aantal scholen dat in het jaar 2019 materiaal geleend heeft wordt per gemeente weergegeven in onderstaande tabel (voor een specificatie van uitleen per school, bijlage 1). T.o.v. vorige jaren is een toename. Slechts 5 basisscholen hebben in 2019 niets geleend én geen gastles of activiteit afgenomen. In bijlage 1 een overzicht welke scholen lenen, hoeveel ze lenen en of ze gebruik hebben gemaakt van de gastlessen/activiteiten

	2017		2018		2019	
Gemeente	Totaal aantal scholen	Scholen dat materiaal heeft geleend	Totaal aantal scholen	Scholen dat materiaal heeft geleend	Totaal aantal scholen	Scholen dat materiaal heeft geleend
Borsele	17	10	17	12	17	12
Goes	24	18	22	15	22	22
Kapelle	9	8	8	8	8	8
Noord-Beveland	4	4	4	4	4	4
Reimerswaal	16	9	16	7	16	8
Totaal	70	49	67	46	67	54

Tabel 1: Aantal scholen per gemeente dat materiaal leent vanaf 2017

2.1.3 Uitleen lesmateriaal overige gebruikers

Onze lesmaterialen worden regelmatig uitgeleend aan andere gebruikers dan de basisscholen in de regio. Zie bijlage 1. Scholen buiten de regio de Bevelanden betalen voor het materiaal. In 2019 is dit bedrag €15,-

2.1.4 Uitleen lesmaterialen

In onderstaande tabel staat het aantal uitleningen vanaf schooljaar 2017 genoemd. In bijlage 1 vindt u een overzicht van de uitleen aan de scholen (en overige gebruikers). Een forse toename zowel door de scholen als door de overige gebruikers.

	2017	2018	2019
Totaal scholen	401	386	478
Totaal overige gebruikers	143	284	327
Totaal	544	670	805

Tabel 2: Overzicht uitleen lesmateriaal vanaf 2017

2.1.5 Natuurouders

Natuurouder workshops

Natuurouders helpen de leerkracht mee om het natuur- en milieueducatie op school te ondersteunen. Ze organiseren excursies en buitenactiviteiten. Een belangrijke doelgroep voor het MEC.

Op 31 december 2019 stonden er 285 natuurouders in de database van het MEC genoteerd. Daarnaast zijn er ouders actief als natuurouder die geen natuuroudercursus gevolgd hebben. Hier hebben we geen cijfers.

In 2019 zijn de 2 geplande workshops doorgegaan + 1 extra bijeenkomst.

Hoewel ouders aangeven weinig tijd te hebben krijgen we nog altijd nieuwe enthousiaste ouders op de workshops. Een nieuwe trend zijn de grootouders die zich aanmelden. Deze groep vindt het leuk om leerlingen te begeleiden in de natuur maar willen meestal niet mee organiseren.

Nieuw! Workshops “Voeding ver weg en dichtbij”

I.s.m. de Tropische tuin Omnium zijn er 2 workshops voeding gegeven. Waar komt ons voedsel vandaag en hoe duurzaam is ons voedsel. Een mooi programma waarin we hebben laten zien wat er met dit onderwerp in de klas gedaan kan worden. Van boodschappen doen in het Tropisch bos tot aan pannenkoeken bakken in de klas. Tevens is de doorgaande leerlijn “Gezonde en duurzame voeding” is met een bijdrage vanuit “Jong Leren Eten” uitgebreid met materiaal voor alle groepen.

Thema	Aantal deelnemers 2019	Aantal scholen*
Nieuwe natuurouders	5	4
Voedsel ver weg en dichtbij	16	6
Avond bijeenkomst	12	1
Totaal	33	11

Tabel 3: Overzicht aantal deelnemers natuuroudercursus

* Aantal deelnemende scholen per cursus. Onderstaande lijst geeft aan vanuit welke scholen in 2019 ouders hebben deelgenomen aan 1 of meerdere cursussen.

De Basis	Jan van Schengeschool
De Comrieschool	Kibeo
De Moolhoek	De Wegwijzer
Het Honk	De Regenboog (Nieuwdorp)
Stelleplankier	De Leeuwerik

2.1.6 Activiteiten

Wintergroentenpakketten uitgedeeld

In januari zijn 25 scholen met 748 leerlingen aan de slag gegaan met 26 wintergroentenpakketten. In de bijgeleverde handleiding staan voor alle groepen handige, eenvoudige lessuggesties en opdrachten om het belang van regionaal geteelde seizoensgroenten te laten zien aan leerlingen.

Het groentepakket wordt tegen gereduceerd tarief geleverd door de [“De Grote Verleiding”](#) uit Kruiningen.

De nieuwe handleiding (herschreven eind 2018 door de [“Kinderkooktuin”](#)) is dit jaar goed ontvangen door de scholen. Deze up-date is mede mogelijk gemaakt door [Jong Leren Eten](#) en de Provincie Zeeland.

Zadenpakketten uitgedeeld

I.s.m. de Zeeuwse NME-centra konden alle scholen zich aanmelden voor een gratis zadenpakket inclusief een boekje met teeltinformatie. Maar liefst 33 Bevelandse scholen hebben het pakket aangevraagd en zijn met de leerlingen groenten gaan kweken op school. Het pakket is aangeboden door [groenten-veredelingsbedrijf Rijk-Zwaan](#) en dankzij een bijdrage van Jong Leren Eten verstuurd naar de scholen.

Warme truiendag

Op vrijdag 15 februari was het landelijke [Warme truiendag](#), een dag waarbij extra aandacht wordt geschonken aan besparing van energie. Op scholen, bedrijven, gemeenten en

organisaties zet men deze dag de kachel een graadje lager en doet men een warme trui aan.

Het MEC heeft hiervoor een “Muts op, muts af” energie en klimaatquiz gemaakt voor het basisonderwijs. Met deze quiz gingen 2 burgemeesters en 8 wethouders op bezoek bij groep 7/8 van een school uit de eigen gemeente. Dit was een mooie kans om in gesprek te gaan met de leerlingen over het klimaat en energiebesparing in het algemeen en het gemeentelijk energiebeleid in het bijzonder. Daarna werd afgesloten met de quiz. Alle winnaars hebben een duurzame prijs gekregen. Voor de overige was er nog een kleine attentie. Op de Vliete in Wissenkerke heeft de wethouder het “Spel voor Wattjes” gespeeld met de leerlingen. Een nieuw spel waarbij de kinderen actief bezig en tegelijkertijd leren dat sommige huishoudelijk apparaten wel heel veel energie gebruiken.

Onderwijsservicebus “De Columbus”

Ook in 2019 heeft het MEC weer verschillende materialen geleverd aan de onderwijsservice bus “De Columbus” die verschillende dorpen in Zeeland aandoet. Elk kwartaal wordt er een ander thema onder de loep genomen en gaan bezoekende leerlingen aan de slag met een mini educatief programma.

Het MEC kan op deze manier eenvoudig het lesmateriaal promoten bij de doelgroep en de Columbus heeft elk kwartaal aantrekkelijk materiaal in de bus.

Vaartocht Oosterschelde

Al jaren bieden we de scholen een educatieve vaartocht aan op de Oosterschelde tegen gereduceerd tarief. Scholen hebben de keuze om mee te varen met [“De Onrust”](#) vanuit Burghsluis of [“De Zwerver3”](#) vanuit de Bergse

Diepsluis. In totaal zijn er 11 Bevelandse scholen gaan varen. Het project is in samenwerking met NME-Schouwen Duiveland, NME-Tholen en NME Walcheren opgezet en financieel mogelijk gemaakt door [Nationaal Park Oosterschelde](#).

Leerlingen Odyzeeschool onderzoeken het water in de drinkput

Leerlingen van groep 5 t/m 8 zijn op een zonnige maandagochtend naar het MEC gekomen om als echte wetenschappers het water in de drinkput te onderzoeken. Na de uitleg gingen ze op met emmer en schepnet pad door de schapenwei naar de drinkput. Er werd hard

gewerkt en de 4 emmers met inhoud werden in het MEC onderzocht. Met behulp van loeppotjes, binoculaires en zoekkaarten werden de gevangen dieren onderzocht en op naam gebracht. Na afloop werd alle dieren weer keurig naar de drinkput teruggebracht.

Dag van de duurzaamheid voor het onderwijs

Tijdens de landelijk dag van de duurzaamheid voor het onderwijs op 10-10 bezochten 10 burgemeesters en wethouders verschillende scholen op de Bevelanden. Er werd voorgelezen uit het boek "Sem en Saar geven positieve energie" waarna men in gesprek met de leerlingen ging over het de "Kinder Global Goals". Het is een eenvoudig en laagdrempelige activiteit maar heel doeltreffend. Bewustwording en het eigen handelen staat centraal.

Strandlessen Noord-Beveland

Iedere 2 jaar krijgen alle basisscholen op Noord-Beveland de strandles aangeboden. Dit jaar heeft de Kamperschouw zich aangemeld. De leerlingen krijgen 3 opdrachten in een carroussel aangeboden. Strandjutten, het maken van een zandkustwerk aan de hand van een verhaal en opdrachten over het strand.

Gastlessen basisonderwijs

In 2019 is er weer goed gebruik gemaakt van de gastlessen. We bieden verschillende thema's aan voor verschillende leeftijden. Jaarlijks leggen we een focus op een bepaalde gastles waardoor deze meer wordt afgenomen dan anderen. Dit jaar was dat Zwerfafval/Plasticsoep en Imker in de klas. Er zijn 8 gastdocenten actief.

Thema	Aantal
Imker in de klas	51
Plasticsoep gastles	39
Plasticsoep + opruimactie rond de school	39
Schooltuinieren	4
Egels, en andere dieren vd Mikke	5
Sarah's Wereld	1
Trekvogels	1
Zeehonden in de Zeeuwse Delta	0

“Schoon Zeeland” Gastles Plasticsoep inclusief opruimactie

In samenwerking met de Lionsclub Kapelle-de Bevelanden en [The Plastic Soup Foundation](#) is in november 2018 gestart met de gastles Plasticsoep. Er wordt gebruik gemaakt van de eerste les uit het lespakket van de Plastic Soup Foundation. Na deze les steken de leerlingen zelf de handen uit de mouwen en gaan zwerfafval rapen in de schoolomgeving. De gemeente haalt het zwerfafval na de actie op, een goede samenwerking. Na afloop ontvangt de school het lespakket met daarin opdrachtkaarten, een boek en kranten voor de leerlingen. Op de website van The Plastic Soup Foundation voeren de leerlingen het aantal gevonden items in. Dit laatste loopt helaas nog niet helemaal lekker door technische problemen. In 2019 zijn er 39 gastlessen gegeven met aansluitend de opruimacties in de schoolomgeving

Imker in de klas

Omdat er in dit jaar veel imkers bereid waren om gastlessen te geven konden we veel aanvragen honoreren (51). De scholen die zich aangemeld hadden kregen max. 2 gastlessen. De imkers hebben hun gastlessen voorzichtig uitgebreid met de informatie over de wilde bij. Dit omdat er bij heel veel scholen een bijenhôtel geplaatst is en kennis hierover welkom is.

Eikenprocessierups in Goes

In samenwerking met de gemeente Goes is er op De Kloetingse school in Goes een gastles gegeven over de eikenprocessierups en hun natuurlijke vijanden. Daarna hebben de leerlingen mezenkasten in elkaar gezet en eind december opgehangen op verschillende locaties.

De opzet van dit thema is eenvoudig over te nemen voor gemeentes waar het probleem van de eikenprocessierups ook speelt.

Naschoolse activiteiten

Organisaties zoals BONS, SMWO, Sparkles (Kibeo) en JongKapelle vragen regelmatig om activiteiten na schooltijd uit te voeren of materialen te leveren hiervoor. Aangezien er meer van deze activiteiten aangeboden worden zijn we in 2019 op zoek gegaan naar nieuwe gastdocenten. In 2019 zijn er 32 activiteiten georganiseerd. Bijvoorbeeld “Vogelkastjes

timmeren, “Scharrelen rond het schoolplein” etc.

2.2 VOORTGEZET ONDERWIJS /MBO

2.1.1 Project “Save the Earth” Pontes Goese Lyceum

I.s.m. Lions Kapelle en de HZ is er voor de 100 1-jaars leerlingen van de afdeling “Kunst en Cultuur” meerdere keren een gastlessen gegeven over duurzaamheid en zwerfafval. Bewustwording door extra kennis is nuttig maar leidt niet altijd tot de gewenste gedragsverandering. De leerlingen zijn daarom naast de kennis uitgedaagd om hun eigen statement te maken en een voetafdruk van zichzelf. Zowel leerlingen als docenten deden fanatiek mee met de discussies over deze onderwerpen. De leerlingen zijn vooraf naar een theatervoorstelling “Save the Earth” met Jorgen Raaijman.

2.2.2 “Wereldreis” i.s.m Switch

De leerlingen verdiepen zich tijdens deze reis hoe zijzelf in hun eigen stad het verschil kunnen maken voor een eerlijke en duurzame wereld. Bij het MEC lag de nadruk op het feit dat door onze huidige manier van leven we de aarde vernietigen en onschatbare kennis uit de natuur verloren gaat. D.m.v. een praktische opdrachten die dicht bij hun eigen belevingswereld liggen leren ze dat de mens heel veel technieken die wij dagelijks gebruiken van de natuur heeft afgekeken.

Scalda: 2 groepen met 1ste jaars leerlingen (jan)

Pontes: 3 groepen met 1ste jaars leerlingen (okt)

2.2.3 Wijk van de Toekomst Pontes Goese Lyceum

Voor het thuisblijfproject is deze keer gekozen voor een project rondom het thema duurzaamheid. Leerlingen hebben gewerkt aan het project “Wijk van de toekomst” waarin o.a. zwerfafval ook een issue is. Een gastdocent heeft samen met de leerlingen ingezoomd hoe het anders kan in de wijk van de toekomst wat betreft zwerfafval. De leerlingen zijn daarna in groepjes aan de slag gegaan met een verwerkingsopdracht.

2.2.4 Veldwerk Pontes Bergweg

Met 3 en 4de jaars VMBO leerlingen op pad geweest naar het Goesesas. Hier is een veldwerkprogramma uitgevoerd dat aansluit bij het keuzevak “Actief in de natuur”. Het is best een lastig doelgroep om ze enthousiast te krijgen maar ze hebben het heel goed uitgevoerd en vonden de opdrachten leuk.

2.3 BEWONERS/TOERISTEN/JEUGD

2.3.1 Hollandsche Hoevedag

De jaarlijks terugkerende Hollandsche Hoevedag op zaterdagmiddag is ook dit jaar weer druk bezocht.

Bij het MEC kon het publiek waterbeestjes scheppen uit de drinkput, een natuurgong maken, zaadbommen en er waren leuke prijzen te winnen met een natuurprijsvraag. Op deze dag maken wij veel reclame over onze activiteiten in die we uitvoeren in de verschillende gemeentes.

Het is een goed lopende samenwerking tussen de organisaties van het gebied en gemeente Goes. Met dank aan onze vrijwilligers!

2.3.2 Ouderenproject 1: Lezing ouderen “Een terugblik op de Oosterschelde”

Voor het 7de jaar alweer maar zeer succesvol. Onze twee vrijwilligers bezoeken met hun kist vol schatten uit de Oosterschelde de zorgcentra in de regio. Daar vertellen ze over het Nationaal Park Oosterschelde en laten de foto's, schelpen, wieren etc. zien aan de deelnemers. Dit jaar is de lezing uitgebreid met geluiden van de Oosterschelde. Voor licht-dementere blijkt dit een waardevolle toevoeging te zijn. De lezing wordt gegeven aan zowel kleine als grote gezelschappen. Uit de evaluaties blijkt dat de lezing zeer gewaardeerd wordt door zowel de deelnemers als de begeleiding. In 2019 zijn er 32 lezingen geweest.

Het project is in samenwerking met NME-Schouwen Duiveland, NME-Tholen en NME Walcheren opgezet en financieel mogelijk gemaakt door [Nationaal Park Oosterschelde](#).

Ouderproject 2: I.s.m. Het Gasthuis (Terweel) zijn er 2 vrijwilligers van het MEC een aantal keer met een groepje cliënten op pad geweest in de natuur. Het was een proef en het is goed bevallen. Per excursie wordt er een bijdrage gevraagd. In 2020 gaan we kijken of we dit kunnen uitbreiden.

2.3.3. Bijenhotel geplaatst in de Mirakel i.s.m. scouting en gemeente Goes

Het bijenhotel in de Mirakel was na 6 jaar aan vervanging toe. Een medewerker van het MEC heeft aan scoutinggroep Hertog van Beieren uitleg gegeven over solitaire bijen. Daarna zijn de scoutingleden aan de slag gegaan met het boren van gaten in blokken hout. Deze zijn met de hele groep geplaatst in het nieuwe insectenhotel wat in de Mirakel gezet is. Wethouder van de Reest was erbij voor de opening. Een leuke dag met een mooi resultaat.

2.3.4. Demonstratie Waterklimaattafel tijdens minicollage “Klimaatverandering”

Gemeente Goes heeft in september een minicollage “Klimaatverandering” van weervrouw Helga van Leur georganiseerd gevolgd door een discussie met bewoners en bestuurders. Het MEC stond hier met de Klimaatwatertafel. Dit model laat zien hoe je als burger iets kan betekenen voor de (eventuele) wateroverlast na korte maar hevig regenbuien die in de toekomst vaker zullen voorkomen. Provincie Zeeland had een maquette met modelhuizen en tuinen meegenomen die er heel mooi bij aansluit. De bezoekers waren zeer geïnteresseerd en de tafel is meerdere keren gedemonstreerd.

2.3.5 “Schoon Zeeland” Afvalopruimactie “Schone Schelde”

Op zaterdag 9 maart zijn er door de hele provincie ruim 600 deelnemers actief geweest met het opruimen van zwerfafval aan de Ooster- en Westerschelde. Deelnemers konden zich aanmelden voor één van de vele locaties (hotspots met zwerfafval). De actie is opgezet vanuit Schoon Zeeland en wordt door veel organisaties en gemeentes ondersteund.

2.3.6 “Schoon Zeeland” Samenwerkingsconvenant “Schone Schelde

Dinsdag 19 februari 2019 ondertekenden 28 partijen het samenwerkingsconvenant Schone Schelde. Hiermee onderkennen de betrokken organisaties dat zwerfvuil een probleem is en geven zij aan samen te willen werken om het probleem in en rond de Schelde aan te pakken. Onze voorzitter Alice Speckmann heeft het convenant namens MEC De Bevelanden. In de bijlage 4 het convenant zoals is ondertekend.

2.3.7 Goese Sasdag

In de Oosterscheldeweek 2019 (altijd de 2 week van september) is in samenwerking met de [Nederlandse Ondersport Bond](#) een leuke en gezellige middag voor jong en oud aan de Oosterschelde georganiseerd bij het Goese Sas. Een fijne en veilige locatie voor kinderen en duikers. Het was een prachtige nazomerdag en er werden weer mooie dieren en wieren gevonden. In de aquariabakken was alles goed te zien. Er kwamen een kleine 70 deelnemers op af.

Financieel mogelijk gemaakt door [Nationaal Park Oosterschelde](#).

2.3.8 “Schoon Zeeland” Workshops “Giftig beestje” voor BSO's

Ook in 2019 is weer één van de thema's voor de BSO lessen aan bod gekomen. Onderwerp dit keer was wat te doen met lege batterijen. Na een inleidende les waar ingegaan is wat een batterij is en waarom deze niet in de natuur hoort zijn de kinderen aan de slag gegaan met hun eigen giftige beestje.

De thema's veranderen jaarlijks. De kinderen gaan onder begeleiding van een gastdocent zelf aan de slag om te onderzoeken waaruit een afvalproduct bestaat en geven hier met hun eigen creativiteit een nieuwe functie aan. Doel is dat de kinderen bewust worden van de waarde van het afval dat wij dagelijks weggooien. De workshop deze keer gegeven bij 20 BSO's op de Bevelanden. Per workshop doen er gemiddeld 6 kinderen mee.

2.3.9 “Schoon Zeeland” Noord-Beveland Eindeloos Schoon

I.s.m. de gemeente Noord-Beveland is er een grote zwerfafvalactie voor de scholen op opgezet. In de laatste week van juni hebben ruim 300 kinderen van alle 4 de

scholen + de Vlietehoeve deelgenomen aan de actie. Het MEC heeft gezorgd voor 5 gastlessen “Plasticsoep” voor verschillende de groepen. Daarnaast zijn er sets gemaakt met nieuwe kinderhesjes met het logo Noord-Beveland Eindeloos Schoon en een vlag. Een goed georganiseerde actie. Volgend jaar weer!

2.3.10 “Schoon Zeeland” Afvalsets dorpshuizen Noord-Beveland en Borsele

Voor elk dorpshuis in de gemeente Noord-Beveland en Borsele is een set “Zwerfafval” gemaakt. De set bestaat uit een stevige zak met daarin 8 grijpers en een tas met 8 hesjes en vuilniszakken. Bewoners (zowel volwassenen als kinderen) kunnen het materiaal lenen bij het dorpshuis om zo de eigen omgeving schoon te houden. In totaal zijn er 30 sets gemaakt waarvan er ook een aantal naar de campings op Noord-Beveland zijn gegaan.

2.3.11 “Schoon Zeeland” Ondersteuning Zwerfafvalacties particulier

Verschillende malen zijn inwoners of organisaties in de regio die een zwerfafvalactie willen organiseren ondersteund met materiaal en advies. SMWO Goes, Noord-Beveland Schoon, particuliere acties in Krabbendijke en Goes.

2.3.12 “Schoon Zeeland” Doe mee, verlos de zee.....van Vispluis / Wissenkerke

Een nieuwe actie om aandacht te vestigen op het vispluis dat in de zeeën drijft en problemen veroorzaakt aan het ecosysteem. Vispluis, kleine blauwe of oranje plastic touwtjes, wordt gebruikt in de visserij en hangt onderaan de visnetten. Het beschermt de netten tegen slijtage. De touwtjes verweren of raken los waardoor er enorm veel van dit pluis in de zeeën drijft. Het wordt gegeten door zeezoogdieren, vogels en vissen met sterfte als gevolg. Er wordt naar alternatieven gezocht. Kijk voor meer info: <https://youtu.be/cO6LHOo-yRE>

Op 29 en 30 november zijn er op diverse plekken langs de Noordzee en Ooster- en Westerschelde groepjes mensen zwerfafval gaan rapen. Op Noord-Beveland hebben 5 deelnemers meegedaan op het strandje tussen Wissenkerke en Colijnsplaat. Heel veel kleine stukjes plastic zijn er gevonden. Het pluis is naar Centree-Zierikzee gegaan waar in 2020 een kunstwerk onthuld wordt, gemaakt van al het pluis dat gevonden langs de kust.

2.3.13 Jeugdactiviteiten

Bijna iedere maand organiseert het MEC een natuuractiviteit voor de jeugd. Meestal wordt er een deskundige uitgenodigd en er wordt heel veel buiten gedaan. Gewoonlijk worden deze activiteiten druk bezocht. Uit de hele regio komen de deelnemertjes. Vrijwilligers worden ingezet voor de begeleiding. Op de volgende pagina in het fotoverslag zijn een aantal van onderstaande activiteiten te zien.

2.3.13	Jeugdactiviteiten	Deelnemers	Vrijwilligers
Januari	Vogelsnackbar	27	4
Februari	Uilen	23	5
April	Terug in de tijd met fossielen	20	1
Mei	Hollandsche Hoevedag	Zie pag. 14	5
Juni	Modderdag	65	4
Juni	De imker vertelt	19	3
September	Bodemdieren Safari	18	4
Okt	Voswachter Finn	17	4
Dec	Groenstukjes maken	17	3

3. OVERLEG

MEC De Bevelanden is vertegenwoordigd in verschillende provinciale en regionale overlegstructuren, sommige structureel, andere incidenteel.

De volgende bijeenkomsten werden door de coördinator bijgewoond:

- Provinciaal MEC-overleg 3x
- Werkgroep Voorlichting en Educatie NPO 1x
- Overleg Hollandsche Hoevedag 3x
- Provinciaal programmteam NME 1x
- Schoon Zeeland 3x
- Schone Schelde 2x

Daarnaast is er samengewerkt met o.a. Stichting Landschapsbeheer Zeeland (SLZ), Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer en de Bevelandse gemeenten. In *bijlage 2* een volledig overzicht van partijen waarmee is samengewerkt.

Jeugdactiviteiten 2019

4. DIVERSEN

4.1 Nieuwjaarsbijeenkomst

Zoals altijd een goed begin van het nieuwe jaar.

4.2 Public relations

Pers: Het MEC zorgt ervoor dat de activiteiten en projecten regelmatig in de vorm van persberichten in de regionale dag- en advertentiebladen zijn te lezen. Bij nieuwe projecten wordt direct contact opgenomen met de pers. *Bijlage 4: een greep uit de media*

Presentaties: Er is een 1 presentatie geweest voor de raad van gemeente Reimerswaal. Thema: De activiteiten van het MEC. Er is 1 presentatie geweest voor de aankomende gastheren (campings rondom de Oosterschelde) van het Nationaal Park Oosterschelde (NPO). Thema: Lesmateriaal NPO dat geschikt is voor de camping.

Activiteiten folder: In 2019 hebben we 2 x een half jaarlijkse folder uitgebracht met daarin onze jeugdactiviteiten. Doelgroep: kinderen van 4 t/m 12 jaar. Het blijkt dat de folder goed gelezen wordt en dat er via de folder veel aanmeldingen zijn gekomen voor de activiteiten. De activiteiten worden ook geplaatst op facebook en twitter. Apart naar de scholen is per activiteit een aankondiging via de mail verstuurd.

Nieuwsbrief scholen: In 2019 zijn er 4 nieuwsbrieven versturen via mailchimp naar alle basisscholen, deelnemers, vrijwilligers en contactambtenaren van de gemeenten.

Website: De website wordt wekelijks bijgehouden.

Youtube: Er is in 2019 geen film gemaakt voor ons eigen Youtube kanaal.

Twitter: Op 31 december 2019 hadden we 200 volgers. Dit is een stijging van 3.

Facebook: Op 31 december 2019: 404 volgers. Dat is een stijging van 91.

Instagram: Op 31 december 2019 hadden we 135 volgers. Dit is een stijging van 77

Markten: Meerdere vrijwilligers hebben tijdens de Hollandsche Hoevedag de MEC kraam bemand.

Promotiemateriaal: Nieuwe T-Shirts voor de vrijwilligers, nieuwe fleece vesten voor de werknemers

4.3 Cursusruimte en kantoor

4.3.1 Gebruik cursusruimte

De cursusruimte wordt goed gebruikt door verschillende natuurorganisaties. Deze groepen mogen gratis gebruik maken van de ruimte. Voor gebruik van koffie en thee wordt een vergoeding gevraagd. Andere groepen betalen per dagdeel een bijdrage.

KNNV De Bevelanden: Vergaderingen en cursussen (17)	Zeeuws Vogelaaroverleg (2x)
Vlinder en Libelle Werkgroep: Vergaderingen en cursussen (2)	SLZ: Overleg (1x)
Scouting Hertog van Beieren-G: Activiteit (1x)	Hollandsche Hoevedag: Overleg (3)
Stichting Velt: Cursussen (6)	IVN: Overleg (1x)
Imkervereniging De Bevelanden: Cursus (8)	Ambachtscentrum: Overleg (1x)

4.3.2 Arbozorg/veiligheid, Arbobeleid, Risico- en inventarisatie

Ook dit jaar hebben 2 medewerkers weer de herhalingscursus Bedrijfhulpverlener gevolgd en met goed gevolg afgesloten. Aan het Arbobeleid en de Risico en inventarisatie wordt gewerkt.

4.3.3. AVG

Het beleid rondom de AVG is gemaakt en op de website gezet.

4.3.4 Opleiding / ontwikkeling / werkbezoek

Opleiding/ontwikkeling 1: In september hebben de 3 medewerkers van het MEC een workshop schrijven gevolgd bij [Eye- Opening Education](#), een trainingsbureau voor onderwijsprofessionals en groene organisaties. Deze workshop was vooral gericht voor het schrijven van teksten voor website, facebook, instagram en foldermateriaal.

Opleiding/ontwikkeling 2: In december hebben 2 medewerkers een spoedcursus Illustrator gevolgd zodat het makkelijker en goedkoper is om zelf materiaal aan te passen.

Werkbezoek: Werknemers zijn op werkbezoek geweest bij de Hortus in Amsterdam gecombineerd met het jaarlijks personeelsuitje.

5. PERSONEEL EN BESTUUR

Personeel

Mw. A.M.E. Meijer: coördinator 21,6 uur + 3,6 uur op projectbasis

Mw. W. van Velsen: educatief medewerker/financiën 14,4 uur

Mw.J-L. Hoeneveld: educatief medewerker 14,4 uur

Bestuur

De samenstelling van het Algemeen Bestuur in 2019 was als volgt:

Mw. A. Speckmann, voorzitter (DB)	* Natuurmonumenten
Dhr. G. Koenders, penningmeester (DB)	* IVN De Zeeuwse Delta
Dhr. P. Schenkelaars, secretaris (DB)	* Gemeente Noord-Beveland
Dhr. A. van der Reest	* Gemeente Goes
Dhr. E. Damen	* Gemeente Kapelle
Dhr. A. Witkam	* Gemeente Borsele
Dhr. D. Verburg	* Gemeente Reimerswaal
Mw. M. van der Jagt	* Stichting BZZB (Behoud de Zak van Zuid-Beveland)
Dhr. V. van der Veen (geen lid, genodigde)	* IVN Zeeland

Het Algemeen en Dagelijks bestuur is onbezoldigd.

Adres

Stichting MEC De Bevelanden

Postbus 2316

Kattendijksedijk 23

4460 MH GOES

Hollandsche Hoeve, 4463 AL, Goes

Telefoon: 0113-252628

e: info@mecdebevelanden.nl

website: www.mecdebevelanden.nl

6. BIJLAGEN

1 Deelname scholen

2 Samenwerking met andere organisaties

3 Samenwerkingsconvenant “Schone schelde”

4 Een greep uit de media

	Gemeente Kapelle	School	Aantal uitleningen	Deelname activiteiten of gastlessen	Deelnemers jeugd- activiteiten
1	Kapelle	Moolhoek	22	5	
2		Juliana van Stolbergschool	45	7	
3		't Honk	11	4	
4		Eben Haezer (so)	1	3	
5		Samuel (so)	0	1	
6	Biezelinghe	De Linge	3	1	
7	Wemeldinge	De Hoeksteen	5	4	
8		Wemeldinge	0	2	
9	Kapelle	Isaac Beekman College	0	0	
			87	27	19
	Gemeente Noord-Beveland	School			
1	Colijnsplaat	Het Stelleplankier	5	2	
2	Kamperland	De Kamperschouw	1	6	
3	Kortgene	De Zuidvliet	0	3	
4	Wissenkerke	De Vliete	6	5	
			12	16	4
	Gemeente Goes	School			
1	Goes	Koelman	20	2	
2		Dr. C. Steenblok	3	0	
3		De Wingerd	18	5	
4		Bisschop Ernst	2	4	
5		Holtkamp	5	1	
6		De Basis	8	0	
7		Prof. Dr. Kohnstamm	3	0	
8		De Tweemaster	2	3	
9		Zuidwesthoek/Wereldwijzer	3	8	
10		Prinses Beatrix	1	3	
11		't Noorderlicht	1	2	
12		Prinses Irene	7	4	
13		De Kring (so)	18	0	
14		Ithaka / Odysee (so)	1	3	
15		De Sprienke (so)	42	4	
16		De Tweern (so)	5	4	
17		Deltaschool (so)	0	1	
18		Calvijncollege Goes (VO)	0	0	
19		Pontes Bergweg (VO)	1	1	
20		Pontes Oranjeweg (VO)	0	3	
21		Ostrea (VO)	2	0	
22	Wolphaartsdijk	Johannes Calvijn	11	0	
23		Samenspel	7	0	
24	's-Heer Arendskerke	Schengehof	4	3	
25	Kloetinge	De Kloetingseschool	1	6	
26	Wilhelminadorp	Stamperius	0	5	
27	's-Heer Hendrikskinderen	De Poeljeugd	0	2	
			165	64	150

	Gemeente Borsele	School	Aantal uitleningen	Deelname activiteiten of gastlessen	Deelnemers jeugd-activiteiten
1	Borssele	<u>Frank van Borssele</u>	0	0	
2		Ds.G.H. Kerstenschool	0	1	
3	Driewegen	't Opstapje	1	4	
4	's-Gravenpolder	De Linden	10	1	
5		De Rank	7	2	
6		Koningin Juliana	17	5	
7	's-Heerenhoek	Don Bosco	1	0	
8	Heinkenszand	De Wegwijzer	13	4	
9		De Reiger	3	2	
10		Jan van Schengenschool	28	4	
11	Hoedekenskerke	<u>De Regenboog</u>	0	0	
12	Kwadendamme	Mgr. Heyligersschool	3	0	
13	Lewedorp	De Leeuwerik	7	2	
14	Nieuwdorp	De Regenboog	0	2	
15	Nisse	De Meidoorn	17	1	
16	Oudelande	De Schakel	1	2	
17	Ovezande	De Zandplaat	0	1	
			108	31	28
	Gemeente Reimerswaal	Scholen			
1	Hansweert	Schuttevaer	0	5	
2		De Eendracht	0	4	
3	Krabbendijke	De Zevensprong	3	4	
4		Julianaschool	12	0	
5		De Klimroos	0	7	
6		<i>Calvincollege (VO)</i>	0	0	
7	Kruiningen	De Welle	4	2	
8		Dr. A. Comrieschool	27	3	
9		<u>Voorhoute</u>	0	0	
10	Oostdijk	De Bornput	0	1	
11	Rilland	De Horizon	8	2	
12		De Zandbaan	0	0	
13		De Reigersberg	12	7	
14	Waarde	D'n Akker	11	1	
15	Yerseke	Ds. G.H. Kerstenschool	29	3	
16		<u>Het Kompas</u>	0	0	
17		<u>Parelmoer</u>	0	0	
			106	39	2
	Overige organisaties		Aantal uitleningen		
	BONS		12		
	Gemeente Goes		8		
	Gemeente Reimerswaal		3		
	Gemeente Borsele		12		
	Gemeente Noord-Beveland		17		
	Gemeente Kapelle		0		
	Dagarrengementen Kapelle		8		
	IVN Zeeland		2		
	Kibeo		9		
	Gastouderbureau Zuid-West		4		

	MEC De Bevelanden		34		
	Natuur & Zo		11		
	Nationaal Park Oosterschelde		26		
	Natuurmonumenten Zeeland/Volkerak		37		
	Particulieren		46		
	Zeeuwse Bibliotheek Columbus		14		
	Schoon Zeeland		50		
	Scouting		8		
	SMWO Goes		3		
	De Akkerwinde werk- en leer boerderij		2		
	Scholen buiten de regio		8		
	Gasthuis Terweel		13		
			327		

Natuur & Milieu organisaties	Overheid	Bedrijven
Nationaal Park Oosterschelde	Gemeente Goes	Omnium Tropisch bos Goes
IVN Zeeland	Gemeente Noord-Beveland	Restaurant 4-Linden Goes
Natuurmonumenten	Gemeente Borsele	
Staatsbosbeheer	Gemeente Reimerswaal	
KNNV De Bevelanden	Gemeente Kapelle	
NME Schouwen-Duiveland	SMWO Goes	
NME Walcheren	Bons Borsele	
Natuur&Zo Terneuzen	Kapelle Dagarrangementen	
NME Tholen	Kibeo	
Zeeuws Landschap /Terra Maris	Kinderboerderij Hollandsche Hoeve	
Stichting landschapsbeheer Zeeland	Rijkswaterstaat	
	Provincie Zeeland	
Overige		
Ambachtscentrum		
Scouting HvB-Gosaha		
De Mikke		

Samenwerkingsconvenant 'Schone Schelde'

Bij ondertekening van dit convenant verklaren genoemde organisaties deel te nemen aan het samenwerkingsverband 'Schone Schelde'. De betrokken organisaties gaan akkoord met onderstaande doelstellingen en afspraken en erkennen dat zwerfvuil een probleem is en dat ze willen gaan samenwerken om het probleem aan te pakken.

Doelstelling

De hoofddoelstelling van het Samenwerkingsconvenant 'Schone Schelde' is om het zwerfafval in en rond de Schelde te verminderen. Dit leidt enerzijds tot zichtbaar schoner water en schonere oevers en anderzijds tot een verminderde toestroom van afval richting de Noordzee.

Het samenwerkingsconvenant 'Schone Schelde' is voor de betrokken partijen een voorbeeldproject waaraan steeds mee partijen zich willen gaan verbinden. Een belangrijk aandachtspunt binnen het project is het creëren van bewustzijn over de effecten op het milieu van zwerfafval, onder alle gebruikers van de Schelde, van bedrijven tot burgers en toeristen. Dit is essentieel om de toestroom van drijf- en zwerfafval op de langere termijn te voorkomen. Aandacht voor Public Relations en educatie is dan ook onderdeel van de primaire activiteiten in de samenwerking.

Concrete afspraken waarop wordt gestuurd zijn:

1. Het delen van kennis en ervaring
2. Meer samenwerking (met aandacht voor burgerparticipatie).
3. Uitbreiding van het aantal deelnemende partijen aan het convenant.
4. Te zorgen voor een uitbreiding of intensivering van de eigen acties om het zwervuilprobleem aan te pakken.
5. Een online platform en website ontwikkelen voor de Schone Schelde (te gebruiken als middel voor externe communicatie, het delen van best practices, samenwerking en om kennisuitwisseling te faciliteren en stimuleren).
6. De partijen werken naar een gezamenlijk plan van aanpak toe, wat wordt vastgesteld in het tweede jaar. In het plan van aanpak staan beschreven: de acties, de acties en de afspraken. Vastgesteld zal worden hoe evt. kosten (fte en andere) worden gedeeld. Het is van belang dat de partijen zich bewust zijn met de overkoepelende inspanningen, gedragen gaan worden voor PR en educatie).

enkele partij zal verplicht worden tot het leveren van een bijdrage.

ys zal de voortgang beoordeeld worden door de betrokken partijen. Hierbij gebruik gemaakt van de monitoringsgegevens. Dan wordt bekeken of en samenwerking voort te zetten, of het nodig is de samenwerking nader te verduidelijken met bijvoorbeeld verplichtingen, te behalen doelen en op welke

vindt in maart de gezamenlijke opruimactie Schone Schelde plaats.

onderzocht worden of de samenwerking geleid heeft tot een afname van zwerfvuil bij onze monitoringslocaties (onderdeel van het programma).

RANDACTIVITEITEN

Jongeren krijgen gastcollege

Jongeren moeten zich bewust worden van de menselijke impact op de schoonheid van de aarde.

Voorvechters van die gedachte zijn Lions Club West-Zeeuwsch Vlaanderen en Milieu Educatie Centrum De Bevelanden. In samenwerking met HZ Cult hebben zij geregeld dat een delegatie van 130 leerlingen van het Goese Lyceum, het Reynaert College en de HZ University of Applied Sciences vanavond de voorstelling 'Wubbo's Last Words' zullen bezoeken. Patty Gleize-Krijger van HZ Cult hoopt dat jongeren leren wat ze zelf kunnen bij-

dragen aan de leefbaarheid van de aarde. „De voorbije weken hebben de studenten gastcolleges gekregen over bewustwording en duurzaamheid. Voorafgaand aan de voorstelling staat er een meet en greet gepland met presentator Jörgen Raymann en de begeleidende band. Zij zullen vertellen over de inhoud van de show en tips geven aan de studenten. Aftuitend krijgen de jongeren een gastcollege waarin wordt teruggekeken op de voorstelling. Ik ben er van overtuigd dat kennis van zaken de eerste stap is naar een duurzamere wereld.”

SCHOON STRAND

■ **BAARLAND** Het strandje bij Baarland ligt er sinds gistermiddag weer piekfijn bij. De jongens en meisjes uit groep 6 van de Koelmanschool uit Goes hebben er alle rommel opgeruimd. Natureducatie speelt al jaren een belangrijke rol op de reformatische basisschool. Er wordt van alles met de kinderen gedaan. Van wilgen knotten tot braakballen pluizen en van natuurvaartrachten tot paddenstoelenexcursies in het Poelbos. Het idee om een schoonmaakactie te houden, ontstond nadat een leerling een spreekbeurt had gehouden over het onderwerp 'plastic soep'. FOTO: JOHAN WANDERHELEN

Bevelandse Bode

» Vernieuwd insectenhotel in Park de Mirakel geopend

‘De natuur naar de mensen brengen’

GOES - De gemeente Goes wil met inwoners en betrokken organisaties groene plekken maken, waar de natuur centraal staat. In dat kader heeft wethouder André van der Reest zaterdag een nieuw insectenhotel in Park de Mirakel aan de Oranjeweg geopend. Hij deed het met kinderen van scouting Hertog van Beieren-Sahara, die ook hadden geholpen met de inrichting van het hotel.

DOOR JESSICA ROVERS

Naast de scouting werkte het Milieu Educatie Centrum De Bevelanden mee aan het opknappen van het oude insectenhotel. Het dak is vernieuwd, er liggen nieuwe blokken hout in het gaten voor wilde bijen en er is een overwinterhokje voor vlinders gemaakt. Ook liggen er dakpannen, stenen en steenappels in voor spinnewe en pissebedden.

Wild

De gemeente Goes heeft voor het hotel een veld ingezaaid met een mengsel van wilde bloemen voor bijen en vlinders. Daarnaast is er nog een kleine wal aangelegd om de wind wat tegen te houden. „Het is mooi dat jong en oud op deze manier samenwerken aan een mooie, groene en duurzame gemeente”, zei wethouder André van der Reest. Het opknappen was een gezamenlijk initiatief van de

gemeente en het MEC. “We streven er naar om zo veel mogelijk biodiversiteit in de bebouwde omgeving te creëren. Dat doen we met verschillende partners. Dit sluit prima aan bij wat het MEC doet. Het hotel staat er al zo'n vijf jaar, maar was hard toe aan een update. Het is gemaakt van natuurlijke materialen en onderhevig aan slijtage. Bovendien willen we een hotel dat niet alleen geschikt is voor bijen, maar ook voor anderen insecten en dieren. Daarom zijn er nu allerlei andere elementen aan toegevoegd.”

Zones

Volgens Van der Reest is het inrichten van groene zones een belangrijk aspect van het gemeentelijk

beleid op het gebied van ruimtelijke ordening. “De Goese Schans heeft zo'n zone. Door het creëren van een mooi, natuurlijk element proberen we planten en dieren die zijn verdwenen terug te krijgen. In Goes-Zuid hebben we dit ook gedaan. Het moniteert is om dit met elkaar te doen, zoals bijvoorbeeld met scholen of de scouting. Kinderen groeien er op deze manier mee op en leren het belang van natuur inzien. Bovendien is het een mooi voorbeeld van burgerparticipatie. We hebben het idee om op meer plekken groene zones in te richten, zodat er uiteindelijk een natuurlijk lint ontstaat van biodiversiteit. We willen de natuur terugbrengen naar de mensen.”

Ben jij niet bang om vies te worden?

Modderparadijs in de Mirakel

Redactie

Niet bang om vies te worden? Dan zijn ouders samen met de kinderen van harte welkom op woensdag 26 juni in Modderparadijs de Mirakel in Goes. Modderheid is het ultieme modder spektakel voor kinderen van 6 tot en met 12 jaar. MEC De Bevelanden organiseert een uitdagende baan waar de kinderen kruipten, lopen en rennen door de modder.

GOES - Lekker kluderen in de modder. Welk kind vindt dat nou niet leuk? Het Modderparadijs trekt tienduizenden jongens en meisjes kunnen in park De Mirakel aan de Stellingwag in Goes in en rondom de centrale waterpartij spelletjes spelen in de blubber.

Terwijl de papa's en mama's aan de kant van het zonnetje genieten, worden de kinderen vier en vicer. De modderglijbaan is ieder jaar weer favoriet. De activiteiten - Het Modderparadijs - is ingericht door het Milieu Educatie Centrum (MEC) de Bevelanden.

Kwallenballen

Tussen 13.30 en 16.00 zet het MEC een circuit uit met leuke en leerzame modderactiviteiten die kinderen samen met hun familie kunnen uitvoeren van meedoen met het kwallenballen spel, tot natig schillen met modder. Of modder

Internationaal

Tijdens Modderdag ontdekken kinderen weer wat modder is, hoe je ermee kunt spelen en hoe leuk de natuur is. Niet alleen Nederlandse kinderen, ook honderdduizenden kinderen in het buitenland zijn op 26 juni tegelijkertijd actief bezig met natuur op International Mud Day. En dat is belangrijk. Want waar en wanneer is er nog ruimte om te spelen in de natuur? Te ervaren hoe je

**TUJDENS
MODDERDAG
ONTDEK JE WAT
VIES WORDEN IS**

een steen kunt kletten over het water? Hoe het is om slootje te springen of in een boom te klimmen? En dat, terwijl het wetenschappelijk is aangetoond dat buiten spelen in de natuur de ontwikkeling van

Ben jij niet bang om vies te worden? Kom dan op 26 juni naar het Modderparadijs in Goes. Foto: MEC De Bevelanden

wuster met natuur en milieu om te gaan.

Lekker naar buiten, schelpen zoeken, uitwaaien, vogels kijken, natuurouders, beleven, schooltunieren.

Ben je niet bang om vies te worden? Dan ben je welkom

UIT NEPAL

International Mud Day International Mud Day is ontstaan in Nepal om kinderen de noodzakelijke positieve natuurervaringen te geven en de verbinding tussen kinderen en hun omgeving te realiseren en te vergroten. In navolging hiervan wordt ook in onder meer Australië, Denemarken, de Verenigde Staten en Groot-Brittannië sinds enkele jaren in juni International Mud Day gehouden. In 2013 is Modderdag voor het eerst in Nederland georganiseerd en het aantal deelnemers groeit ieder jaar.

De Schelde is weer een beetje schoner

BATH - Iedereen heeft zich er vast wel eens over verbaasd over de enorme hoeveelheid troep die op de strandjes en langs de oevers de Ooster- en Westerschelde aanspoelt. Ook fietsers en wandelaars laten nogal wat troep in het gebied achter. Dat kan daar

natuurlijk niet blijven liggen. Daarom werd er zaterdag 9 maart onder de vlag van Schoon Zeeland de zwerfafvalopruimactie 'Schone Schelde' gehouden en pakten inwoners, natuurbeheerders en medewerkers van o.a. Schoon Zeeland het zwerfafval aan.

DE NATIONALE TUINVOGELTELLING 2019

Meedoen met de Nationale Tuinvogeltelling is heel eenvoudig. De leidingaf is dat men een half uur de vogels in hun tuin telt. De resultaten meld je op www.tuinvogeltelling.nl. Om vogels te herkennen staat er op de website een overzicht van de meest voorkomende vogels en tips om ze uit elkaar te houden. Download de gratis app 'Tuinvogels' waarmee het herkennen van de vogels heel eenvoudig is. In het weekend zijn er vogelschermen via Twitter, Facebook, mail en telefoon (090-643729) bereikbaar voor het beantwoorden van vragen. FOTO'S: FRANK HUMSLAGE

Dertig minuten vogels tellen in eigen tuin

Een mus, een merel of een koolmees. Tijdens de Nationale Tuinvogeltelling van 25 tot en met 27 januari, tellen tienduizenden mensen de vogels in hun tuin.

REGIO - Sinds 2007 organiseren Vogelbescherming Nederland en Sovon vogelonderzoek Nederland de Nationale Tuinvogeltelling. Door deze telling weten de organisaties hoeveel vogels er in de winter onze tuinen of balkons bezoeken. Een goed initiatief volgens Robid Meijer, coördinator van Milieu Educatie Centrum De Bevelanden. "De landelijke telling zorgt ervoor dat we een goed

beeld krijgen van wat er allemaal veranderd. Ik doe zelf elk jaar mee. Naast het feit dat ik het leuk vind om naar vogels te kijken, heb ik gemerkt dat er bij mij in de tuin minder musjes. Dat vind ik heel erg jammer, want die vind ik juist zo leuk", lacht Astrid.

Bijvoeren brengt niet extra vogels in je tuin

"DOOR VOEDSEL OP TE HANGEN KUN JE ZITTEND MEEDOEN."

De vogels die Astrid opmerkt zijn ieder jaar verschillend. "Deze winter heb ik de merel

Kinderen

Een belangrijke doelgroep voor MEC De Bevelanden is kinderen, met name scholen. "Wij verzorgen leermaterialen voor scholen zodat zij mee kunnen doen aan de Tuinvogeltelling. Hiervoor stellen wij beschikbaar verschillende verrekijkers, telescopische en een vogelspel-pakket. Op deze manier kunnen scholen een project starten rondom de vogeltelling." Een klas kan ook meedoen aan de telling door vogels te tellen op het plein of in het

voedsel op te hangen kun je zelf zittend op je stoel vanuit de klas meedoen. "De kinderen leren door deze projecten meer over de vogels en gaan ze bewuster om met de natuur.

Balkon

Voor balkon-tellers gelden dezelfde regels. Tot waar je mag tellen is niet duidelijk, want ieder balkon is anders. Maak zelf een realistische inschatting van de 'telgrens'. Nieuw dit jaar is de hashtag #tuinvogeltelling. Via Twitter kun je laten weten wat er in de tuin gebeurt.

Woensdag 23 januari verzorgt MEC De Bevelanden de Vogeltrackbor voor kinderen van zes tot tien jaar. Zij kunnen tussen 15.00 en 16.30 uur hapjes maken voor vogels en tijdens de telling buiten hangen. Gok gaan ze samen met de boswachter op zoek naar vogels in de buurt.

» Warme Truëndag op Kapelse en Reimerswaalse scholen geholpen door lenteachtig weer

'Verrassend hoeveel de kinderen al weten'

Borde Febr 2019

Waarnemend burgemeester Huub Hieltes toont waar hij ijsberen heeft gezien. FOTO COBY WEIJERS

KAPPELLE/KRABBENDIJKKE - Vrijdag was het nationale Warme Truëndag en hieraan deden ook basisscholen in de gemeenten Reimerswaal en Kapelle mee. Het idee van de dag is dat je met een (extra) dikke trui aan de verwarming lager kunt zetten. Dat was vrijdag door het lenteachtige weer een stuk eenvoudiger.

DOOR BRITTA JANSSEN

Om aandacht te vragen voor het milieu gaat op de jaarlijkse Warme Truëndag bij veel scholen de verwarming een graadje naar beneden. De leerlingen mogen dan extra warme truien dragen in de klas, maar komen vaak ook met mutsen, sjaals en onesies de klas in. Traditiegetrouw bezoeken verschil-

lende leden van het college van burgemeester en wethouders scholen in Kapelle en Reimerswaal op Warme Truëndag. Ze gaan met de leerlingen in gesprek over duurzaamheid en het milieu en spelen vaak de quiz 'Muts op, muts af'.

Verrassend

Dit jaar was de Reimerswaalse wethouder Kees Verburg te gast in

de klas bij groep 7 van basisschool de Zevensprong in Krabbendijke. "Verrassend en positief hoeveel kennis de kinderen hebben van klimaat en energie", twitterde Verburg over de 'Muts op, muts af'-quiz.

Ijsberen

In de gemeente Kapelle ging waarnemend burgemeester Huub Hieltes langs op school in Wemeldinge en

wethouder Annebeth Evertz bij de Juliana van Stolberg school. Ook zij speelden de quiz met de leerlingen van groep 7 en 8. De waarnemend burgemeester Hieltes met sprak over natuur en milieu met de jongens en meiden van groep 8 van OBS Wemeldinge en groep 7 van De Hoeksteen in Wemeldinge.

'Met één graad zes procent besparing'

Hieltes vertelde de kinderen dat hij op vakantie is geweest naar Spitsbergen en daar ijsberen heeft gezien. Hij wees de plek aan op de kaart die in de klas hangt.

Energiebesparing

Het doel van Warme Truëndag is duurzaamheid en energiebesparing extra onder de aandacht brengen. Veel scholen, bedrijven en particulieren - landelijk ruim 200.000 - doen al mee door de kachel één graad lager te zetten. Dat levert al een besparing van zes procent energie op, en daarmee zes procent minder uitstoot van CO₂, aldus het Klimaatverbond Nederland, organisator van de dag. Dat er nog veel meer manieren zijn om energie te besparen, daarover ging het bij de klimaat- en energiequiz, samengesteld door Milieu Educatie Centrum De Bevelanden.

Meer informatie

Kijk voor meer informatie op www.warmetruendag.nl

Wethouder Kees Verburg op bezoek bij de Zevensprong in Krabbendijke.

Strandje bevrijd van blauw vispluis

Oké, de opkomst viel wat tegen, maar het zonnetje maakte heel veel goed tijdens de opruimactie 'Project Pluis'. Een groep vrijwilligers maakte zaterdagmorgen een deel van de noordkust van Noord-Beveland vrij van blauw vispluis en ander aangespoeld afval.

Willem Adriaenssens
Wissenkerke

Marion Wondergem uit Wissenkerke is één van de vrijwilligers die op de uitnodiging van Milieu Educatie Centrum (MEC) de Bevelanden zijn ingegaan. „Maar ik ruim niet alleen vandaag op, hoor. Ik kom hier vaak om te wandelen en dan pik ik ook altijd wat afval op. Zo kan ik wat terugdoen voor dit prachtige gebied waar ik elke dag mag komen.”

Project Pluis is opgezet om de blauwe kunststof draadjes die overal liggen langs de kust, op te ruimen. „Het zijn draadjes die onderaan de vissnetten zitten, om ze te beschermen tegen de bodem”, legt Astrid Meijer van het MEC uit. „Die sluiten heel snel af, waardoor ze allemaal in zee komen. Dat is dan weer heel gevaarlijk voor de dieren. Zij kunnen daarin verstrikt raken, of ze zelfs inslikken. Wij willen met deze actie hier de aandacht op vestigen en vragen of dat misschien niet anders kan.”

De hulp bij het opruimen komt niet alleen vanuit het aangrenzende dorp. Zelfs vanuit België komen er mensen helpen. Al moet daarbij worden vermeld dat Staf Naedts en

▲ Astrid Meijer (van MEC de Bevelanden) laat een bosje aangespoeld afval zien met daarin ook vispluis. Mees Barten (rechts) is ook meegkomen om het strand te ontdoen van afval. FOTOGRAFIE VAN DEE HELDEN

zijn kleinzoon Flor niet speciaal uit Vlaanderen zijn gekomen voor deze clean-up.

„Wij komen uit Pulle, gemeente Antwerpen, maar we hebben hier op camping Wilgemoed een chalet”, legt Naedts zijn betrokkenheid uit. „Ik haal altijd een kranie en daar heb ik in gefrezen dat dit ging gebeuren.”

Het strandje ter hoogte van de minicamping is op warme zomerdagen een vaak bezochte plek voor de Vlamingen. „Het is ons strandje, hé. Wij zitten hier altijd 's zomers en als het dan hoog water is kun je lekker het water in. Flor kan hier dan even bezig zijn. Dan neemt hij

Het is ons strandje, hè. Wij zitten hier altijd 's zomers

–Staf Naedts

een bakje mee en harkt hij al het afval bij elkaar.”

Al het blauwe vispluis wordt na afloop van de schoonmaaksessie apart gebouwd. „Dat gaat naar stichting Centre in Zierikzee. Die cultuure club gaat het pluis verwerken tot een kunstwerk. Om

aandacht te vragen voor het probleem. Op andere plekken in Zeeland worden ook van dit soort acties gehouden. Dat gaat ook allemaal naar Centre.”

Het kunstwerk, dat gemaakt wordt door Kianoosh Gerami, zal voor het meristenseizoen worden onthuld bij het Cultuurplein in Zierikzee. Daarnaast wil Centre de visserijsector graag streunen met het zoeken naar een oplossing, want daar is ook die sector bij gebaat.

Wat Wondergem betreft is dat nog niet genoeg. Zij maakt zich ook ernstig zorgen over de grote hoeveelheid paraffine die is aangespoeld. „In 2017 kwam het in grote

blokken op onze kust. Nu is het verbrokkeld en ligt het in kleine stukjes overal tussen. Ook bij de oesterput bijvoorbeeld, een eindje verder. Dat is een gebied waar beschermde vogels zoals tapuiten en bontbekplevieren hun voedsel zoeken. Zij zien die brokjes aan voor eten terwijl een deel ervan flink giftig is.”

Misschien een idee voor een volgend project met bijbehorend kunstwerk?

Kijk op de site bij video
pluissu verzamelen voor kunstwerk

Begeleidend schrijven bij Financieel jaarverslag MEC 2019

Het financiële tekort over het boekjaar 2019 is € 8.376,- wat ten laste is gebracht aan het eigen vrije vermogen. Dit resulteert in een nieuw vrij vermogen van € 30.511,-

Vanaf het boekjaar 2020 is met de vijf deelnemende Gemeentes overeen gekomen om de jaarlijkse bijdrage structureel te indexeren volgens de VZG-norm. Voor 2020 is dit 2,5% en zijn de bijdragen van de Gemeentes verhoogd van € 108.441 over 2019 naar € 111.854 over 2020. Deze indexering zal voldoende zijn om de jaarlijkse stijging van de salariskosten (volgens CAO), huur en energie te compenseren, maar zal het structurele tekort in de begroting niet kunnen opvangen.

Wij voorzien de komende jaren een structureel tekort van minimaal € 5.000,- per jaar, dit kan voorlopig gedekt worden vanuit het eigen vrije vermogen. Dit betekent echter dat na maximaal 6 jaar (of eerder) het vrije vermogen volledig verdampt is.

De laatste jaren is continu kritisch gekeken waar kosten verlaagd konden worden, een verder snijden in uitgaven zal ten koste gaan van de kwaliteit en service van het NME-aanbod aan de scholen, kinderen en inwoners, en in het meest negatieve scenario het schrappen van het aanbod van bepaalde projecten.

Het MEC zal samen met de vijf Gemeentes op zoek moeten naar een oplossing.

Namens het bestuur van de Stichting MEC De Bevelanden,

George Koenders (penningmeester)

Goes, 10 juli 2020

6. Financieel verslag 2019
Stichting Milieu Educatief Centrum De Bevelanden

Kattendijksedijk 23
4463 AL Goes

INHOUD

1.	Voorwoord	pag. 2
2.	Balans	pag. 3
3.	Staat van baten en lasten	pag. 4
4.	Waardering en resultaatbepaling	pag. 5
5.	Toelichting balans	pag. 6
6.	Toelichting staat baten en lasten	pag. 7
7.	Samenstellingsverklaring	pag. 9

1. VOORWOORD

De opzet van het Financieel verslag 2019 is conform de richtlijnen die gelden voor de financiële verslaglegging en de daarvoor geldende wettelijke bepalingen.

Het exploitatie resultaat voor 2019 is € 8.376 negatief en wordt ten laste gebracht aan het eigen vrije vermogen.

George Koenders
Penningmeester

Tholen, 5 maart 2020

2. BALANS

	2019		2018	
Activa				
<u>Nog te ontvangen</u>				
Diversen/vooruitbetaald	2.365		6.028	
Rente	<u>19</u>		<u>40</u>	
		2.384		6.068
<u>Liquide middelen</u>				
ING	0		0	
ASN	73.949		73.908	
Triodos	8.771		8.556	
Geld onderweg	0		0	
St. Nat. Park Oosterschelde	673		2.704	
Kas	<u>14</u>		<u>33</u>	
		<u>83.407</u>		<u>85.201</u>
		<u>85.791</u>		<u>91.269</u>
Passiva				
<u>Eigen vermogen</u>				
Vrij vermogen	30.511		38.887	
Voorziening LDV personeel	<u>40.000</u>		<u>40.000</u>	
		70.511		78.887
<u>Nog te betalen</u>				
Belastingdienst	4.207		4.051	
Inrichting reservering	3.853		2.453	
Pensioen premie	1.154		984	
Diversen	3.270		2.395	
Personeel	<u>2.796</u>		<u>2.499</u>	
		<u>15.280</u>		<u>12.382</u>
		<u>85.791</u>		<u>91.269</u>

3. STAAT VAN BATEN EN LASTEN

	2019	2019	2018
	Realisatie	Begroting	Realisatie
Baten			
Bijdragen gemeenten	108.441	108.000	108.576
Rente	19	150	50
Bijdrage externe projecten	35.850	26.000	36.620
Bijdrage eigen projecten	1.476	0	500
Bijdrage lesmateriaal	2.881	0	4.113
Bijdrage eigen reserve/vrijval	<u>0</u>	<u>3.500</u>	<u>0</u>
	148.667	137.650	149.859
Lasten			
Personeel	95.313	88.150	90.457
Huisvesting	20.605	20.250	19.513
Organisatie	11.174	11.750	11.562
Lesmateriaal	4.399	3.000	6.174
Externe projecten	21.229	12.000	19.336
25 jaar MEC	0		2.322
Eigen projecten	<u>4.323</u>	<u>2.500</u>	<u>3.199</u>
	157.043	137.650	152.563
Saldo	-/- <u>8.376</u>		-/- <u>2.704</u>
	148.667		149.859

4. WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Grondslagen van waardering

Algemeen

Alle bedragen zijn vermeld en tegen nominale waarde opgenomen, tenzij anders is vermeld. Er zijn drie parttime personeelsleden in dienst. Hiernaast verzorgen vrijwilligers diverse activiteiten.

Vorderingen liquide middelen, schulden, overlopende activa en passiva

De vorderingen, liquide middelen, schulden en overlopende activa en passiva worden opgenomen tegen de nominale waarde; waardering van vorderingen geschiedt onder aftrek van een voorziening wegens oninbaarheid, gebaseerd op een individuele beoordeling van de vorderingen.

Voorziening LDV personeel

Om het risico van een langdurig verzuim af te dekken wordt een voorziening gemaakt voor de inhuur van een externe medewerker voor de periode van 20 maanden.

Grondslagen van resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen baten en aan het verslagjaar toe te rekenen lasten. De baten en lasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen.

Jaarresultaat

Het jaarresultaat wordt toegevoegd aan het vrije eigen vermogen.

5. TOELICHTING BALANS

	2019	2018
Activa		
<u>Nog te ontvangen</u>		
Diversen/vooruitbetaald	2.365	6.028
Rente	<u>19</u>	<u>40</u>
	2.384	6.068
 <u>Liquide middelen</u>		
ING	0	0
ASN	73.949	73.908
Triodos	8.771	8.556
Geld onderweg	0	0
St. Nat Park Oosterschelde	673	2.704
Kas	<u>14</u>	<u>33</u>
	83.407	85.201
 Passiva		
<u>Eigen vermogen*</u>		
Vrij vermogen	38.887	41.591
Voorziening LDV personeel	40.000	40.000
Batig saldo boekjaar	-/- <u>8.376</u>	-/- <u>2.704</u>
	70.511	78.887
 <u>Nog te betalen</u>		
Belastingdienst	4.207	4.051
Inrichting	3.853	2.453
Pensioen premie	1.154	984
Diversen	3.270	2.395
Personeel incl. res. vakantiegeld	<u>2.796</u>	<u>2.499</u>
	15.280	12.382

6. TOELICHTING STAAT VAN BATEN EN LASTEN

	2019	2018
Baten		
<u>Bijdragen gemeenten</u>		
Borsele	23.944	23.853
Goes	39.544	39.565
Kapelle	13.443	13.337
Noord Beveland	7.672	8.125
Reimerswaal	<u>23.838</u>	<u>23.696</u>
	108.441	108.576
<u>Bijzondere baten</u>		
Rente bank	19	50
Bijdrage externe projecten	35.850	36.620
Bijdrage eigen projecten	1.476	500
Bijdrage lesmateriaal	2.881	4.113
Vrijval nog te betalen	<u>0</u>	<u>0</u>
	40.226	41.283
Lasten		
<u>Lasten personeel</u>		
Netto loon	52.873	49.080
Loonheffing/sociale lasten	24.924	26.580
Pensioen	13.847	11.998
Overige	<u>3.669</u>	<u>2.799</u>
	95.313	90.457
<u>Huisvesting</u>		
Huur	16.389	16.051
Inrichting	1.531	1.222
Energie/water/overige	<u>2.685</u>	<u>2.240</u>
	20.605	19.513

	2019	2018
Lasten (vervolg)		
<u>Organisatie</u>		
Porti/telefoon	813	756
Verzekering	617	612
Abonnementen	1.017	1.063
Kantoorartikelen	1.887	1.806
Opleiding	1.143	1.112
Reiskosten (personeel)	825	863
Bestuurskosten	88	77
Externe administratiekosten	2.105	2.250
Bedankje vrijwilligers	1.283	1.196
Promotie en overige	1.160	1.573
Bankkosten	218	254
Jaarverslag	<u>18</u>	<u>0</u>
	11.174	11.562
 <u>Lesmateriaal</u>		
Lesmateriaal	<u>4.399</u>	<u>6.174</u>
	4.399	6.174
 <u>Projecten</u>		
Externe projecten	21.229	19.336
25 jaar MEC	0	2.322
Eigen projecten	<u>4.323</u>	<u>3.199</u>
	25.554	24.857

Stichting Milieu Educatie Centrum De Bevelanden
Kattendijksedijk 23
4463 AL Goes

Wilhelminadorp, 5 maart 2020

Opdracht

Samenstellingsverklaring

Ingevolge uw opdracht hebben wij de jaarrekening 2019 van Milieu Educatie Centrum de Bevelanden te Goes samengesteld op basis van de door u verstrekte gegevens.

De verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de gegevens en de hierop gebaseerde jaarrekening berust bij het bestuur van de Stichting. Het is onze verantwoordelijkheid een samenstellingsverklaring inzake de jaarrekening te verstrekken

Werkzaamheden

Onze werkzaamheden bestonden, overeenkomstig de algemeen aanvaarde richtlijnen m.b.t. samenstellingsopdrachten, in hoofdzaak uit het verzamelen, verwerken, rubriceren en samenvatten van financiële gegevens.

De aard en omvang van deze werkzaamheden brengen met zich mee dat zij niet kunnen resulteren in die zekerheid omtrent de getrouwheid van de jaarrekening die aan een accountantsverklaring of beoordelingsverklaring kan worden ontleend.

Bevestiging

Op basis van de ons verstrekte gegevens hebben wij de jaarrekening samengesteld in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor de financiële verslaggeving.

J.J. van der Have